

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . 8 ft — ha	Félévre . 4 ft 50 kr.
Negyedévre 1 ft 50 kr.	Negyedévre 2 ft 25 kr.

Felolvas szerkesztő és lapfőigazgató:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Eszék-Budapest-palota földszint, az udvarban hátul.

Emberkinzás.

Ha büntető igazságszolgáltatásunknak a történetében lapozgatunk, borzadva látjuk, hogy ez előtt, mondjuk egy századdal, micsoda rettenetes eszközökkel hajtották végre a büntetéseket. A nyilvános megvesszőtetéstől a kerékbe törésig vagy a máglyán való megégetésig, a kinzásnak és sanyargatásnak minden elképzelhető neme várt a bűnösre, aki az igazságot tevő birák elé került. S jól esik tapasztalnunk, hogy mint lesz az igazságszolgáltatás egyre ideálisabb, humánusabb és örömmel fogadta mindenki a nem régen életbelépett bűnvádi eljárás amaz intézkedését, amely a nyomozást kiveszi a csendőrség kezéből, hogy elejét vegye a fegyveres hatalom esetleges visszaélésének.

Tudatára ébredt az emberiség, hogy méltóságával ellenkezik a vérengzés, a kinzás, ami elvégre is vadállatoknak a tulajdonsága s talált eszközöket, amelyekkel a jogrenden ejtett sérelmeket meg-

torolja, anélkül, hogy brutális lenne. Nem célom, de szükség-telen is bizonyítani, hogy mi a helyesebb, a brutalitás-e, avagy a humanitás, rámutatok csupán, hogy ma, a kor szellemének megfelelően nemcsak a jogszolgáltatásban, hanem minden téren a humanizmus dominál. A felvilágosultság századának a gyermeke még az állatot is pártfogásába veszi, egyesületeket alakít, hogy a barmok kinzását meggátolja.

Azért mondtam el pedig mindezeket, mert sajnálattal kellett tapasztalnom, hogy a humanizmus a világon minden téren érvényesül, csak egy helyen nem: nálunk, a mi hadseregünkben. Nem ismerem a katonai fegyelmi büntetések skáláját, de láttam alkalmazni eme büntetések egyik nemét s megbotránkoztam.

Egy Tobes nevű adófizető polgárt, aki mint tartalékos katona 16 napi hadgyakorlatra vonult be a 37. gyalogezredhez, mely Fenes községben a debreczeni ezreddel együtt állomásozik, a gyakorlat

hátralévő idejére naponkénti két és fél órai kikötésre büntettek. Ez a tény, mely a tollat a kezembe adta.

Nem tudom, hogy az a szerencsétlen Tobes mit vétkezett. Én csak azt tudom, hogy egy embertársamat 30 km.-es marsolás után kikötötték Fenes község háza pinczejének egyik oszlopára, hogy csüngjön ott két és fél óráig. Azután mellé adták egyik bajtársát, hogy őrizze s ha eszméletét veszti, locsolja le vízzel. És ezt így fogják megtenni 5 napon keresztül mindennap. Hát nem kigunyolása ez a felvilágosultságnak, nem arcul csapása a humanizmusnak?

Nem voltam katona, tehát nem tudom, hogy az az embertelenség, amit ezzel a szerencsétlen polgárral cselekedtek, jogos-e? Valószínűleg az. Kell, hogy legyen egy § valamelyik katonai rendeletben, mely előírja, hogy a katonát bizonyos cselekedetért 5 egymásután következő napon két és fél óráig naponként föl kell akasztani.

Liza meséje.

— Irta: Calfactor. —

Ez a mese tulajdonképpen igaz történet, de a mai emberek között ez már meg nem történhet, — tehát hagyjuk rá, hogy csak mese...

*

A czukrázda előtt ültek a tiszték.

— Témának unalmas téma — szölt egyszerre Petnik, a százados, de hogy valami újabbat halljatok, elmondom az én kadétom históriáját.

Jól emlékezem rá. Pedig csak tényleg este elevenedett fel lelkemben az a régi kép... Tegnap este láthattátok azt a kis leányt a czirkuszba... azt a kék trikós kis fiatal gyereket... az én hősnőm is ilyen fajta volt...

Talán már hat éve, hogy Szent Lőrinczen állomásozott ezredem. Unalmas őszi napjaink voltak. A gyakorlótér csupa sár és víz — így a kaszárnyaudvarra szorult az egész svadron. Persze — gondolatjátok — örültünk, mikor halottuk, hogy egy másodrendű czirkusz jön a városba!

Egy este, mint rendesen ott ültünk megint. A szürke szép lovon egy kis 11-

12 éves leány végezte nyaktörő produkcióit. Ha kifáradt, intett az istállómasternek és ez megállította a lovat.

Ekkor is megállott és éppen mi előttünk.

Alig, hogy megállott a ló, a kis leány leugrott a lóról és oda futott a sorba közénk...

— Ne hagyjanak el — kiáltá — itt agyon ütnek!...

Sirva fakadt. Az egész közönség felugrált helyéről szerencsétlenségre gondolva. A kis leányt a zenétől nem hallhatták.

Az istállómaster rákiáltott a leányra: — Jössz vissza rögtön ide!

— Nem — nem...

Az igazgatóért futottak. Jött is mindjárt...

Mikor aztán az igazgató is gorombáskodni kezdett, az én hadnagyom megszánta a síró kis leányt.

— Gyere ide hugom — mondta neki.

— Nem lesz semmi bajod.

A leány odament...

A hadnagy fölállott, lassan beszélt az igazgatóval és azután kézen fogva elkezdte a kijárat felé vinni a kis leányt. Mi kíváncsian mentünk utána... Odakünn azután tisztázták a helyzetet. A kis leány elmondta, hogy éheznek, ütnek és nincs ruhája semmi...

Az igazgató csak annyit felelt rá:

— Hálátlan poronty!

Mikor kissé lecsendesedett, elkezdett a hadnagy beszélni...

— Kié ez a gyerek?

— Az anyja, apja elhalt, nálam voltak alkalmazva és ezt a nyakamban hagyták...

— Tudja mit direktor ur, mi elviszünk ezt a kis leányt magunkkal... és felneveltetjük...

Ugy is lett! A direktor örült, mikor látta, hogy a hadnagy komolyan beszél.

Ugy is lett! Azután szépen írást csináltak ott a kaszánál, a melyben elismerték, hogy Lizát átvették. A Liza az után eljött velünk a Koronába... Zoltay, a hadnagy maga mellé ültette a gyereket, adott neki enni és inni valót. A gyerek a jó erős bortól csakhamar elaludt.

Az ezredorvos privadinerje vitte aztán baba sz ölében... Mi meg mentünk utána. A kaszárnyában lakott a hadnagy és annak a divánját vetette meg a gyermeknek... Mikor lefeküdt, a kadét megszólalt. — Szegény gyerek, tán sohasem aludt még kanapén!... A hadnagy kijelentette, hogyha a tisztikar nem akarja a kis leányt eltartani, eltartja ő maga... De már ezt

Tisztelt háziasszonyok figyelmébe

Az őszi nagytakarítások idejére szíves figyelmébe ajánlom üzletemet lag bevásárlásainál. Legjobb gyártmán yokat tartok Borostyán, Szesz és pillanat alatt száradó Linoleum lagokban tisztellel Deutsch Lajos előbb Varga Lajos Piac-utca 38.

A polgárt, az adófizetőt, akinek keserves keresményéből uraskodik a hadsereg. Aki szánt, vet, fur, farag, verejtéket izzad, hogy befizethesse az adóját, melyből köteleket vásárolnak, hogy majd ha bevonul, hogy másik állampolgári kötelességének: a katonáskodásnak eleget tegyen, legyen, amire fölakasszák. Mondom, Aulich ezredes minden bizonynyal jogosan járt el, de kérdés, vajjon megillet-e valakit, szabad-e valakinek a kezébe adni ilyen jogot?

A polgárnak személyes jogait törvények védelmezik. A gonosz-tévőt, a rablógyilkost elfogják, elítélik, végrehajtják rajta a megérdemelt büntetést, de a törvény tiltja, hogy bántalmazzák. Hát a polgár megszűnik polgár lenni, mihelyt magára ölti a katonai mundért? Az uniformisba bujtatott adófizetőből egyszerre állat lesz, akit kénye-kedve szerint kizozhat a k. u. k. Armeé minden tagja, amelyiknek csillag diszeleg a gallérján.

Lehetetlen ez az állapot. A drága katonaságot azért tartjuk, hogy megvédelmezzon, nem pedig, hogy jogainktól megfosztva állatok módjára kizozzan bennünket. S éppen azért az olyan törvényt, amely ilyen brutalitásokra jogot ad, a sutba kell dobni. Legfőbb ideje már, hogy egészséges, modern alapokra fektessük a katonai igazságszolgáltatást.

Ne vegye rossz néven a hadsereg, de ha Tobest úgy kifüggesztve elküldené a párisi kiállításra, nem hinnék el, hogy abból az országból való, amelynek nevelésügye a Grand prix nyertese lett, hanem rámondanák azt, a mi: — Barbárság!

Darányi miniszter utja.

— Távirati tudósítás. —

Székelv-Kocsárdról távirják: Darányi Ignác földmivelésügyi minisztor vasárnap reggel Kolozsvárról Aranyos Gyéresre utazott s onnan gróf Bethlen Géza, Torda Aranyosvármegye főispánja, Betegh alispán és többek társaságában kocsira ülve, részletesen megtekintette az általa telepítési célokra megvásárolt detreheimi birtokot, nemkülönbén Alsó- és Felső Detreheim községeket s a helyszínén kijelölte azt a helyet, a melyre a telepes házak épülni fognak s a mely alkalmas lesz arra, hogy a két községet egybekapcsolja.

A miniszter továbbá az iránt is rendelkezett, hogy nagyobb mérvű befásítások történjenek. A detreheimi birtok telepítési célokra minden irányban alkalmasnak találtatott. A miniszter Detreheimből Székelv-Kocsárdon át gróf Béldi Ákos Kolozsmegye főispánja, gróf Lázár István alispán és mások kíséretében Nagy-Sármásra utazott s ezen állami telepet a legbehatóbban megtekintette. A miniszter személyesen érintkezett a telepesekkel s kívánságaikat nemcsak, hogy meghallgatta, hanem a telepesek közül többeket a házukban is fölkeresett.

Meglátogatta továbbá az ovodát, az állami iskolát, az amerikai szőlő-

telepet, a szederfaiskolát, stb. s véglegesen megállapította a helyszínén a még a jelen év folyosmán építendő református templom helyét. Minthogy a miniszter ezt találta, hogy az új telepesek az első évben kiméletet igényelnek, a négy évről megállapított épület-törlesztési részleteket nyolcz évre toldotta ki.

Új telepesekül a miniszter intézkedése folytán leginkább székelyeket vettek fel, még pedig oly kikötéssel, hogy bizonyos vagyoni képesítést tartoznak kimutatni. A miniszternek ez intézkedése a gyskorlatban is teljesen czélszerűnek bizonyult. A miniszter megjelenése és közvetlen érintkezése a telepeseknél általános megnyugvást keltett. A miniszter az éjjelt a kolozsköris állomáson töltötte, a honnan ma reggel folytatta tanulmányutját.

Szerbia nem fizet tovább Milánnak.

— Távirati tudósítás. —

Ugyancsak érdekes dolgokat táviratoznak nekünk Belgrádból. A szerb kormány ugyanis meguntta azt az állapotot, hogy Milán exkirály Szerbiát nem nézi egybenn, mint a pénz kiapadhatatlan forrásának.

Csak a napokban táviratozták nekünk Belgrádból, hogy Milán ur 300.000 frankra rugó appanageját félmillióra kívánja fölemeltetni, minek ellenében kötelezi magát Belgrádba többé be nem tenni a lábát. Ezt a megváltást drágának találta Szerbia, sőt az eddigi apanaget is megsokalta.

Ma ugyanis azt a távirati értesítést kaptuk a szerb főváros-

nem engedjük. Elhatároztuk tehát, hogy Lizit az ezred tiszti kara fogja felnevelni. Másnap a kadét elment vele és vett neki ruhát, téli kabátot. Az egész város tudta a mi esetünket és sokáig élénken vitakoztak felette.

*

Liza csakhamar beletalálta magát új helyzetébe... Volt a századnál egy nyugalmazott őrmester, a kantinos, annak a felelősségével megegyeztünk akként, hogy a Liza tartásáért 15 forint havi fizetést kap. Egész nap lenn volt az udvaron, bejárt azirodába s felment az emeletre, a katonák lakosztályaiba. De leggyakrabban lenn volt az istállóban a lovaknál.

Rendkívül szerette a lovakat.

Mindenki szerette. Az ezredestől a regutáig mindenki a kedvében járt. Mégis a kadét volt az, kit leginkább kitiintetett rokonszenvével.

Ez a szőke, ideális lelkű fiú sokszor elvitte a cukrázdába s mikor megtudta, hogy Lizi irni se tud — szorgalmasan tanítani kezdte...

S a kis leány tanult irni és beszélni is magyarul... Rövid idő alatt tudott beszélni s nem sokára letette a városi iskolában a magánvizgát.

Volt az ezrednél egy székely trombitás is, a ki megtanította füttyölni és azontul mindig a Rákóczi-indulót fújta a fülünkbe.

A kadétot kinevezték a tavasszal hadnagyoknak. A banketten volt Liza is és mikor mi már kifogytunk a tósztokból, felállott Liza a székre és a fiatal hadnagra nézve, elszavalta a „Hadnagy uram“ at.

Szép, magyaros hangsúlyozással mondta „Csak előre édes fiam!“

Tapsoltunk! Mindenkit meglepett a gyerek szabatos előadása — s a fiatal hadnagy szeméből könny gördült alá.

Jól láttam... és megfigyeltem!

Azon az estén többet nem ivott. Mikor a „Koroná“-ból hazamentünk a fiatal hadnagy Liza mellett haladt.

Gelei, a századosunk odaszólt neki:

— Te, el ne csábítsd Lizát...

A hadnagy elveresedett, de nem felelt.

Mentek együtt és beszélgettek.

— Te, Liza, tudod-e, hogy engem nemsokára elhelyeznek innen...

— Tudom.

— Nem sajnálsz engem?

— Bizony sajnálom, ki fog engem elvinni a cukrázdába?

— Nem ugy értem!

A leány felemelte szép kék szemét rá.

— Hogy érti?

A hadnagy nem tudott felelni...

A mit előre tudtunk, Husvétkor beteljesedett. A hadnagyot Kassára helyezték át. A bucsuestélyen hangosan mulattunk — és a hadnagy mégis józan maradt.

A vasutnál sorba elbucszott már tőlünk, mikor odaült a váróterem sarkában Liza mellé.

— Mondja Lizi, fog nekem irni? kezdte a hadnagy.

Lizi, a kit most magázott először a hadnagy — megütődött a furcsa hangon. Ekkor Liza 14 éves volt. Szép, nagy szőke haját kis leány módjára hordta még, de az arca olyan volt, mint a felnőtt leányoké.

— Fog irni, faggatta a hadnagy.

— Igen, igen, de mit irjak én magának?

— Hát az ezredről... magáról, meg másról is...

— Igerje meg, hogy ir gyakran.

A leány megigérte neki.

A multkoriban Kolozsvárt utaztam. Egy állomáson — a nevét elfeledtem — valami fiatal főnök fogadta a vonatot. Ismerősnek találtam az arcot és leszálltam az álló vonatról.

Megismertem és ő is engem.

ból, hogy a szerb kormány tudatta Milánnal, hogy szeptember hó 1-étől kezdve a 300,000 frank apánageat beszünteti. — Azt hiszik Belgrádban, hogy a hitelezők lefoglalják Milán butorait, melyeknek Bécsbe szállítása iránt már intézkedés történt.

Milán kreaturái elhagyják az országot. Bademlics volt prefektus Ausztriába szökött. Grudics volt miniszter pedig Magyarországon huzódott meg, állítólag 250,000 frankkal.

POLITIKAI HÍREK.

Darányi üdvözlése. A hevesmegyei Gazdasági Egyesület — mint Egerből jelentik — elhatározta, hogy Darányi földmívelésügyi minisztert az őt ért támadásokkal szemben táviratilag üdvözi.

Az állategészségügy államosítása. Az állategészségügy államosítása 1901. január 1-ével lép életbe. A folyó év végeig ki fogják nevezni az állami állatorvosokat is, számszerint 600-at. Az állategészségügyi közszolgálat államosításával hét állategészségügyi kerületre lesz beosztva az ország. Az egyes kerületek székhelyei a következők: Budapest, Pozsony, Veszprém, Kassa, Nagyvárad, Temesvár és Kolozsvár. Ez állategészségügyi kerületek élén állategészségügyi felügyelők fognak állani, mint az állami állatorvosok közvetlen főnökei.

A bur háboru.

— Távirati tudósítás. —

Pretória, szeptember 2. Kémek elpusztították a vasutat klipriveri állomás mellett és felgyújtottak egy

A kadét, a későbbi hadnagy volt ott. — Hát te kamerád hogy vagy, hogy kerültél ide?

— Lásd — mondotta — meguntam a nehéz szolgálatot és megváltoztattam az uniformist. Most jó helyem van és jó fizetésem.

Azután beszélgettünk egyről-másról.

— Szóba került Liza is... Engem ugyanis két éve elhelyeztek ide Szent Lőrinczről. — A fiu elpirult...

— No talán csak nem? Arra a fiu kivette tárczáját és kivette belőle egy nagy leány arcképét.

— Te, ez Liza...

— Az... és ő most menyasszonyom!

— Gratulálok! Hát hol van ő most?

— Pesten van, tanul egy nevelőintézetbe s ha letette a vizsgát, megtartjuk a lakodalmat.

A vonat indult, elbucsuztam.

Nem régen, alig két hónapja volt meg az esküvőjük. Mondhatom, boldogabb párt már rég nem láttam, mint a hadnagyot és Lizát...

28 kocsiból álló vonatot. A pretóriai burgherek mind egy vélekednek, hogy a háborúnak nemsokára vége lesz. Azt mondják, hogy ha az angoloknak sikerül a Delagoa-öböl felé vivő vasutat hatalmukba keríteniök, a burok kénytelenek lesznek visszavonulni Bushfeldt egészségtelen, mocsaras vidékére.

London, szeptember 3. A lapok jelentése szerint Roberts lord szombaton Belfastban proklamációt bocsátott ki, a melyben Transvaalt formálisan annektálja.

Fokváros, szeptember 2. (Reuter.) Plumer ezredest tegnap reggel kiküldték, hogy a Pinaar-Rivertől keletre levő pretóriai csapatokat elűzze, a mi hosszas harcz után sikerült is neki. Plumer 26 burt fogott el és 90 Martini-puskát, 1000 barmot és 31 szekeret ejtett zsákmányul.

Badfontein, szeptember 2. Buller tábornok tegnap a lydenburgi uton 14 mérföldnyire haladt előre és átkelt a Krokodilus folyón. A burok összevonják haderejüket a Krokodilus-hegyek között, a hol a karoónai és ermelői kommandókon kívül valamennyi csapatuk együtt van.

VIDÉK.

Öngyilkosságok a megyében.

Hajdu-Böszörményben Kun Ferencz 72 éves napszámos, ki folyton részegkedett, tegnap, mikor a kocsmából ittasan hazatért, felakasztotta magát s meghalt. — **H. Nánáson** Magi Miklós 52 éves gazdaember tegnap éjjel lakása udvarán a kutágasra felakasztotta magát. Felesége állítása szerint azért követte el az öngyilkosságot, mert az egykor vagyonos ember elvesztette vagyonát.

Az erdődi vár. Petőfi nászának és rövid boldogságának regényes színhelye, az erdődi vár, a szatmár-erdődi vasut megnyitása óta folyton nagyobbodó vonzóerőt gyakorol a kiránduló közönségre és turistákra. Anynyian keresik fel e várat és annak árnyas kertjét, hogy a fentnevezett vasut igazgató elhatározta, hogy naponkint külön vonatot fog oda meneszteni. A szatmári polgárság körében mozgalom indult meg, hogy e történelmi nevezetességű helyet emléktáblával fogja megjelölni, a mi iránt Szatmár város legközelebbi ülésén indítványt fognak benyújtani. Az ünnepélyre meghívják a Petőfi-társaság elnökségét és számos irodalmi és művészeti kitünőséget, valamint a sajtót.

Gyilkosság és öngyilkosság.

— Sajtó tudósítónktól. —

Véres esemény tartja izgalomban Magyar-Csernya község lakosait, két fiatal életet oltott ki a gyilkos golyó, mind a kettő támasza és reménye volt elaggott szüleinek. Fűzes József

21 éves és Magyar László 22 éves csernyai legények — így írja levelezőnk — régi vetélytársak voltak, mind a ketten szerették a szép Molnár Ágnest, a ki miatt már nem egy csernyai legénynek verték be a fejét.

Fűzes József szenvedélyesen szerette a leányt, a ki azonban az utóbbi időben inkább Magyar Lászlót tűntette ki kegyeivel, Fűzes ezért boszút esküdött a leány s vetélytársa ellen. Tegnapelőtt este együtt beszélgettek Molnár Ágnes és Magyar László Molnárék házuk előtt, a mikor hirtelen odáért Fűzes József is, a ki midőn a szerelmes párt meglátta, revolvert rántott elő és a leányra lött.

Ez a lövés nem talált s a leány bemenekült az udvarra. A következő pillanatban másik lövés dördült el s a golyó Magyar Lászlót szíven találta, a harmadik lövést pedig Fűzes a saját halántékának irányozta. Pár perc alatt a két fiatal legény vértől borítva, halva feküdt az utca porában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Os-Buda bukása.** (Fővárosi tudósítónktól.) Említettük, hogy Törley pezsgőgyáros 19000 forint követeléseért csődöt kért Os-Buda igazgatósága ellen. A tárgyaláson, mely dr. Schmidt Gusztáv bíró előtt folyt le, a csődkéreéshez még két hitelező csatlakozott: Blum bécsi gyáros és Lewald Ilona. Minthogy azonban a nevezettek nem tudták kimutatni, hogy Os-Budának vagyona lenne, a bíró oly értelemben határozott, hogy a csődöt csak az esetben nyitja meg, ha Törley a csődki költség fedezésére bírói kézbe leteszen 500 forintot. Törley azonban nem hajlandó erre s így a bíróság az ugynevezett „fölfedező“, illetőleg „vagyontalansági eskü“ letételére fogja fölhívni Szekula Hugó, Décsi Gyula és Molnár Gyula igazgatókat. Csőd eljárás pedig nem lesz s a hitelezők más uton keresik 300.000 korona követelésüket. Megemlítjük egyuttal, hogy a mulatóhelyet magát, az állatkert 50.000 korona követelése fejében e hó 11-én árverés alá bocsátják. Törley pedig ma sikkasztás miatt is feljelentette az igazgatóságot 1000 üveg pezsgő, illetőleg ennek 3087 koronát kitévő ára miatt, előadva, hogy a pezsgőt bizományba adta s annak értékével el nem számoltak neki. A másik nagyobb követelésre készpénz tartozás.

Kisértet a lánchidon.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, szeptember 3.

Különös látványban volt része az éjjel Thoma János boltiszolgának. Éjjel fél tájban lassan bandukolt át a budai oldal felé. Éppen a lánchid közepén baktatott, a mikor megkondukt a Mátyás-templom órája. Tizenkettőt ütött. Thoma önkénytelenül fölrezzent s a

következő peczben a hid karfáján egy fehér alakot pillantott meg.

— Ki vagy? — ordított Thoma kétségbeesetten.

A fehér alak azonban nem mozdult s mereven szegezte nagy szeméit Thomára.

A szegény ember anyira megijedt, hogy csaknem sóbálványnyá változott. Mozdulatlanul állott egy helyben s ajkára fagyott a szó. Nem telt bele egy perc, a mikor a karfán ülő alakról lehullott a fehér lepel s most már egy teljesen mezitelen emberi alak tűnt elő. A következő pillanatban pedig hatalmas lövés dördült el, s a kísértet a karfáról a Duna hullámai közé zuhant. A habok elnyelték, többé látható nem volt. A lövés zajára elősietett a poszton álló rendőr s Thoma remegve beszélt el a történeteket. Kutatni kezdtek a hidon s rövid keresés után a gyalogjárón több ruha darabot találtak. Egy fekete kockás kabát, mellény és nadrág, kézelő, gallér és nyakkendő hevert elszórva. A ruhában semmi írást nem találtak. Most kétségtelemné vált, hogy a kísértet nem volt más, mint egy emberi lény, a ki valószínűleg megunta az életét s hogy biztosabban végezzen, így követte el az öngyilkosságot. A rendőrség megindította a nyomozást.

UJDONSÁGOK.

* **Kinevezés.** A földmivelésügyi magy. kir. miniszter Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestert a Pallagon építendő magy. kir. gazdasági tanintézet építési bizottságának elnökévé nevezte ki.

* **Távollet után.** Városunktól hosszabb idő óta távol levő dr. Kenézy Gyula orvos családjával együtt Tátrafüredről hazaérkezett s rendelését már a tegnapi nap folyamán megkezdte.

* **Debreczeni küldöttség a miniszternél.** A Debreczenben felállítandó sertéskiviteli telep létesítése ügyében — mint azt jeleztük — Vecsey Imre tb. főjegyző vezetése mellett szombaton küldöttség járt a földmivelésügyi miniszteriumban. — A küldöttség Lestyánszky Sándor miniszteri tanácsost kereste fel. Tájékoztatót kértek a telep felállítása ügyében, hogy milyen feltételeket szab a miniszter állattenyésztésügyi és kiviteli tekintetben, mennyi befektetésre van szükségünk egy ilyen teleplétesítésénél, milyen anyagi támogatásban részesíti a miniszter s milyen kedvezményeket biztosít. A miniszteri tanácsos lekötelező szíveséggel fogadta a küldöttséget s örömet fejezte ki, hogy Debreczenben ezzel a tervvel már oly komolyan foglalkoznak. Biztosítja a küldöttséget, hogy a miniszter a legnagyobb kedvezménybe fogja részesíteni a telepet s anyagi támogatását sem vonja meg; — hogy azonban mennyi lesz az anyagi támogatás, azt most nem tudja még. Majd azt a kijelentést tette, hogy a miniszterium gondoskodni fog arról, hogy a költségvetést s a terveket megkapják. Ezután a miniszteri tanácsos fel-

vezette a küldöttséget Faragó Lipót főmérnök, osztálytanácsoshoz s kérték, hogy a terveket és költségvetést készítse el. Faragó főmérnök e tekintetben elsőrendű szak tekintély, ki a barcsi kiviteli telep terveit is készítette s egyetlen egész Európában, mely minden tekintetben megfelel az állategészségügyi tekintetekbe. A főmérnök megígérte a küldöttségnek, hogy rövidesen elkészíti a terveket s a költségvetést és személyesen is le fog jönni Debreczenbe a telepet megnézni. Mint ezekből látjuk, a debreczeni küldöttség eredményesen járt a miniszteriumban s így ven reményünk, hogy most már megvalósul az a rendkívül fontos terv, a sertéskiviteli telep.

* **A debreczeni kerületi betegsegélyző pénztár igazgatósága** az 1892. évi márczius hó 11-én 13228. sz. a kibocsátott kir. kereskedelemügyi miniszteri körrendelet alapján az 1896-ik évben megállapított s a tagjárulék kiszámításának alapját képező átlagos napi munkabérekét ujjalag, a változott viszonyoknak megfelelő módon óhajtván megállapíttatni, ezen megállapítást eszközölő és a hivatolt miniszteri rendelet 6-ik és 7-ik §-a szerint összeülő megbízottak megválasztásának idejéül 1900. évi szeptember hó 30-ik napja, helyéül Debreczen szab. kir. város közgyűlési terme tüzetik ki, amikorra fölhivom, ugy Debreczen szab. kir. város, mint a pénztárhoz tartozó H.-Nánás és H.-Szoboszló városokban, valamint Hajdúvármegye b.-ujvárosi és nádudvari járásai községeiben lakó iparosokat és gyárosokat, valamint a kerületi betegsegélyző pénztárba belépésre kötelezett összes alkalmazottakat, hogy az általuk kijelölendő bizalmi férfiak megválasztására megjelenni sziveskedjenek. Az iparosok és gyárosok gyűlése 1900. szeptember hó 30-án d. u. 3 órakor, az alkalmazottaké ugyanazon d. u. 4 órakor fog külön-külön a fent kijelölt helyen megtartatni. Kelt Debreczen szab. kir. város rendőr főkapitánysága, mint I. ső foku iparhatóságtól, 1900. évi augusztus hó 23-án. Boczkó Sámuel, rendőr-főkapitány, mint I. ső foku iparhatóság.

* **Az iparosok otthonának felavatása.** A debreczeni iparosok a Simonffy-utcai új bérház második emeletén kényelmes modern „Otthont” rendeztek be maguk számára. A társas érintkezésre, felolvasások, hangversenyek tartására alkalmas, szép helyiséget kaptak. Az ipartestület legutóbb tartott ülésén Tóth Kálmán örömmel jelentette be s kérdést intézett a tagokhoz, nem volna e helyén való, ha az új Otthont nagyobb szabású ünnepséggel nyitnák meg? — Az ipartestület választmányának tagjai örömmel járultak az elnök tervéhez és elhatározták, — hogy már most megteszik a lépéseket egy díszes megnyitó ünnepély előkészítésére. Az ünnepély idejét október hónapra határozták meg. Októberben lesz az iparos ifjak onképzőegyletének 25 éves jubileuma is, így a két ünnepélyt együtt lehet majd megtartani. Az ünnepélyre meghívják a városi tanácsot, a közintézetek vezetőit. Délben

bankett lesz a Bikában, este pedig táncmulatság. Az ünnepély rendező bizottság élén Tóth Lálmán ipartestületi elnök áll.

* **Öngyilkos leány.** A Homokai-féle tányáról behozott ismeretlen leány hulláját tegnap boncolta fel Dr. Izso törvényszéki orvos s megállapította, hogy a leány öngyilkossági szándékból gyufa oldatot ivott s ez okozta halálát is. Időközben az öreg Molnárék, a leány szülei is előkerültek, kik Felső-Józsán laknak. Molnárné néhány héttel ezelőtt valamiért öszepirongatta leányát, mit ez anyira szívére vett, hogy elávozott a szülei háztól. Hetekig keresték leányukat, de nyomára nem akadtak sehol. A lapokban közölt hirre bejöttek Debreczenbe, hátba az ő leányok lesz az a „Julis”. Itt a kórházban aztán tényleg felismerték leányukat a szerencsétlen öreg szülék. Az öngyilkossá lett leányt tegnap temették el.

* **Az iparos tanoncok iskolai mulasztása.** Debreczen városában az iparos tanonc iskolai tanulók mulasztása megdöbbentően nagy. A haszontalan nebulók nem törődve a mulasztás káros következményeivel, nyakrafőre szoknek meg az iskola elől. Ezen az állapoton segíteni óhajt az ipartestület. Egyik legközelebbi ülésében foglalkozott a kérdéssel s arra az álláspontra helyezkedett, hogy e bajon rövidesen segíteni kell. Az ipartestület jegyzőjét egy javaslat elkészítésével bizta meg, melynek legfőbb pontjával azt jelölte ki, hogy az iskolát mulasztó inasok felszabadulása annyi héttel fog később eszközöltetni, ahány órát mulasztott egy iskolai évben. — A gyógyszer radikális, de valószínűleg használni fog.

* **A debreczeni mentő-egyesület ügye** ahelyett, hogy előbbre menne, hónapról-hónapra hátrább kerül. Tegnap délután megint a jog és pénzügyi bizottság foglalkozott a mentés ügyével Szabó József főszámvevő pártoló jelentése alapján. Csakhogy a bizottság végeredményében ettől eltérő határozatot hozott. Kimondta, hogy a város, mint erkölcsi testület, nincs abban a helyzetben, hogy a mentő-egyesületet maga állíthassa fel s annak szervezését tisztán a társadalom feladatának tekinti. Addig pedig, míg az Ormós Gábor féle hagyatékból e célra juttatott összeg a város kezében nincs, nem is alkalomszerű ennek az ügynek a tárgyalása. Megoldásról pedig csak a jótékony hagyomány rendezése után lehet szó.

* **Az ipartestületi jegyző szabadságon.** Dr. Both Elek ipartestületi jegyző ma kezdte meg 6 hétre terjedő szabadságát, mely alatt az ügyvédi vizsgát fogja letenni.

* **Iskolai értesítés.** A t.-cz. szülők ez uton is értesítettnek, hogy az izr. elemi iskolákban az 1900—901. iskolai év f. hó 6-án, azaz csütörtökön reggel 8 órakor fog a Deák Ferenc-utcai templomban (eső esetén az iskolai imaházban) ünnepélyesen megnyitvatni. A tanulók tartoznak reggeli

fél 8 órakor az iskolában megjelenni, a honnan az osztályfőnökök vezetése alatt indulnak a templomba. Az isk. igazgatóság.

* **Orvosi körökből.** Dr. Kenyeres Elek utazásából hazaérkezett orvosi gyakorlatát ismét megkezdette.

* **A diáktüzoltók találkozója és a város.** Lapunk tegnapi számában már hírt adtunk arról, hogy a debreczeni egykori diák tűzoltók husz éves találkozóra gyűlnek Debreczenbe. Ebből az alkalomból Dicsőffy József, mint a diák tűzoltó egyesület utolsó főjegyzője kérvényt intézett a városi tanácshoz, hogy a husz éves találkozó ünnepségeire ezer koronát adjon a város. Mielőtt a tanács foglalkozott volna a kérelemmel, megkérdezte a jog- és pénzügyi bizottságot. Ez a bizottság tegnap délután Vecsey Imre tb. főjegyző elnöklése alatt tartott ülésében foglalkozott az ügygel s hozott határozatában kimondotta, hogy bár méltányolja is az egykor létezett tűzoltó egyesület érdemeit, elvi szempontból, de különösen a város mostoha anyagi viszonyaira tekintettel nem javasolhatja az ezer korona megadását.

* **Az ipartestület köréből.** Az ipartestület rendes közgyűlését Tóth Kálmán elnöklése alatt tartotta meg. A gyűlésnek több fontos tárgya közül első és igen érdekes volt, 50 iparostanoncz felszabadítása, kik közül kettő kapott aranyérmét. Az ipartestület tudomásul vette, hogy Szentpétery Ferencz r. kapitány helyébe az iparhatósági biztosi teendőket ellátására Mile Pál neveztetett ki. Érdekes tárgya volt a gyűlésnek egy interpelláció. Az ipartestület választmányának egyik tagja interpellálta meg az elnököt, a párisi világiállásra történt kiküldetések tárgyában. Debreczenből két ember ment tanulmány utra, a kik közül egyik sem iparos. Tóth Kálmán elnök hevesen kikelet az iparkamara ellen, a mely ez ügyben önkényesen határozott, az ipartestület meghallgatása nélkül. Gondja lesz rá, jelentette ki, hogy a jövőben ilyen dolgok ne forduljanak elő.

* **Eljegyzés.** Ö. v. Grünfeld Jakabné leányát Rózát, eljegyezte Kálmán Vilmos Máramaros Szigetről.

* **Elűtötte a vonat.** Lapunkban tegnap e czim alatt közöltük, hogy egy paraszt embert, kinek személyazonosságát megállapítani nem tudták, a Szatmár felől jövő személyvonat elűtötte. Még a tegnapi nap folyamán számosan megnézték a kórházban levő összeroncsolt hullát, többek közt a Lókodi testvérek, kik benne Károly bátyjukat felismerték. A vizsgálat eredménye szerint a szerencsétlenséget valószínűleg a véletlenség okozta.

* **A gróf Dégenfeldteri vassátrak díjai.** A városi tanács a piaczrendezés fontos feladatát tudvalevőleg részben úgy oldotta meg, hogy a gróf Dégenfeld-teren vassátrak állíttatott fel. Ezeknek a sátraknak évi díj összegeit nemrég megállapította s jóvá-

hagyás végett a belügyminiszterhez terjesztette fel. A belügyminiszter a díjszabást azzal a megjegyzéssel küldte vissza a polgármesteri hivatalhoz, hogy ennek végérvényes megállapításánem a belügyminisztérium, hanem a törvényhatóság hatáskörébe tartozik. — A jog- és pénzügyi-bizottság ma foglalkozott e kérdéssel s úgy intézkedett, hogy a díjszabás a szeptemberi közgyűlés elé terjesztessék. Ott fognak végérvényesen dönteni a különben méltányosan megállapított sátorberek felett.

* **A görög katolikusok temploma és iskolája.** A debreczeni görög katolikusok egyházközségük megalakítása alkalmával kérték a várost, hogy részükre templom és iskola építésre telket adományozzon. A város a Bárány csapadékot jelölte ki számukra. A görög katolikus hívek most újra a városhoz fordultak, kérve, hogy az előbbi helyett a Szappanos utcában levő kisebb városi telket adományozza templom és iskola céljaira. A jog és pénzügyi bizottság tegnap foglalkozott a kérdéssel, de úgy találta, hogy a kért telek templom és iskola céljaira kicsiny és más alkalmasabb helyet kellene erre kijelölni. E végből azt javasolja, hogy szólíttassék fel a mérnöki hivatal a város belterületén alkalmas olyan üres telek megjelölésére, amely a görög kath. templom és iskola céljaira a legalkalmasabb lenne.

* **Városok vízvezetéke és csatornázása.** Ez idő szerint részben előtanulmányok, részben felvételek készültek Pécsen, Zólyomban, Selmeczbányán, Miskolczon, Sárospatakon, Gyöngyösön, Debreczenben, Privigyén vízvezetéki, Pápán, Körmenden, Zalaegerszegen, Kis Szebenben, Selmeczbányán városcsatornázási műszaki ügyekben. Mindezeket a munkálatokat a földművelésügyi minisztérium közegészségügyi mérnöksége fogatosítja.

* **Szén krach.** A scheffieldi osztrák-magyar alkonzulátus jelentése szerint az ottani szakembereknek az a nézete, hogy Angliában legközelebb olyan szén krach lesz, a melyenre még nem volt példa. Ennek az az oka, hogy sok helyen újabb áremelésről felve, óriási szén-készleteket halmoztak fel és ami szén még csak kapható volt a külföldön, mind összevásárolták. A krach szükségképen szonnal beáll, mihelyest ezeket a készleteket a piacra dobják.

* **Debreczen és a zálogkamat leszállítása.** A város jog és pénzügyi bizottsága a kereskedelmi és iparkamarának jelentése, valamint a rendőr-főkapitányságnak előterjesztése alapján hosszan és behatóan foglalkozott az zálogüzletek kamatainak leszállítását célzó miniszteri reformmal. A jog és pénzügyi bizottság javasolja, hogy Debreczen városa a zálogüzletek kamatainak tetemes leszállítása mellett foglaljon állást és a kamat lábak megállapítását érték papirok után 8 százalékban, arany és

ezüst után 12 százalékban, egyéb ingóságok után pedig 15 százalékban javasolja. A zálogüzletek a szegényebb osztály pillanatnyi pénzzavarán hivatottak segíteni, ami igen szép törekvés mert nem lehet kiszolgáltatni ezt a szegény közönséget továbbra is olyan magas kamatlábakkal járó terheknek, mint a melyet eddig fizettek. És ha a kamat lábak leszállítása a debreczeni zálogüzlet tulajdonosokat arra indítaná, hogy zálogüzleteiket beszüntessék, úgy javasolja a bizottság, hogy a szegény nép érdekében maga a város állítson fel zálogházat.

* **Fogyasztási adómentesség.** Szatmár város átíratot intézett Debreczen törvényhatóságához, hogy pártolja azt a felíratát, amelyet az országgyűléshez terjesztett s amelyben azt kéri, hogy az ujonnan telepített szőlőkön termelt bornak tíz hektoliterig terjedő fogyasztása adómentesség alá essék. A véleményezésre felhívott jog- és pénzügyi bizottság azt javasolja, hogy a törvényhatóság egyszerűen csak tudomásul vegye a felíratot, mert kiváltságot tenni ebben az irányban nem tanácsos.

* **Az „Angal Királynő“ kávéház tulajdonosa,** Hauer Bertalan tisztelettel tudatja, hogy helyiségét a mai kor kívánalmaihoz mértén ujonnan és fényesen berendezte és azt holnap, azaz kedden este a Magyaritestvérek zenekara működése mellett ünnepélyesen megnyitja.

TÁVIRATOK.

Konfliktus a német császár és a birodalmi gyűlés között.

Berlin, szeptember 3. Egyes lapok attól tartanak, hogy a császár és a birodalmi gyűlés között komoly konfliktus fog kitörni, egyrészt a Reichstag egybe nem hivatása, másrészt pedig egy külön ázsiai hadosztály alakítása miatt, a mi az alkotmányba ütközik. A „Berliner Tagblatt“ szerint lehetséges, hogy ismét olyan konfliktus lesz a korona és törvényhozás között, mint a melyent 1864-ben Bismarck idézett fel alkotmány ellenes eljárásával. Még a konzervatív „Kreuzzeitung“ is a birodalmi gyűlés azonnali egybehívását követeli.

Budapest, szeptember 3. Egy berlini ujság írja, hogy a német császár szombaton tisztek körében kijelentette, hogy *semmi esetre sem hajlandó föladni Pekinget, ha mindjárt egész hadserégét kellene is mozgósítani.*

A román-bolgár konfliktus.

Pétevár, szeptember 3. Félhivatalos jelentés szerint az orosz kormány tudatta a bolgár kormányval, hogy Ausztria Magyarországgal egyetértőleg nem fogja tűrni, hogy a macedón-kérdéssel komplikációk támasztassanak a Balkán-félszigeten. Az orosz kormány egyuttal inti a bolgár kor-

mányt, hogy Romániának teljes elégtételt nyujtson.

Bukarest, szeptember 3. A román-bolgár konfliktus nagyon elmérgesedett. A bolgárok lázasan készülődnek Ruszcsukban, Várnában, Sumlában és Viddinben és Bulgária észak-keleti része, a híres Dobrudza menti négy-szög ma nagy táborrá alakult át. **A román hadihajók koncentrálnak a Duna torkolatánál és Urseanu vice-admirális felsőbb parancsra felhagyta szabadságidejét és Kostanczába utazott.** A román hadihajók száma 28, egy 4800 tonnás cirkálóval az élükön, ellátva 60 ágyuval. Ezenkívül az állami dunai gőzhajózás, amely katonailag van berendezve, 60 uszályhajót és 15 remorqueur-t számlál. **Nagy hajóhad demonstráció van készülében a bolgár mozgósítások ellen.**

József főherceg balesete.

Budapest, szeptember 3. Mint örömmel értesülünk, József főherceg, a kit tegnapelőtt sajnálatos baleset ért, *már annyira jobban érzi magát, hogy tegnap délután az alsuthi parkban kikocsizhatott.* József Ágost főherceg és Fülöp orléansi herceg, a kik a baleset hírére Alsuthra siettek, ma délelőtt 10 órakor visszaérkeztek a fővárosba.

Szél Kálmán Bécsben.

Budapest, szept. 3. Szél Kálmán miniszterelnök ma délután Bécsbe érkezett, előbb Goluchovszky Agenor külügyminiszterrel, majd Körber osztrák miniszterelnökkel és Kállayval tanácskozott.

Megmérgezett társaság.

Budapest, szeptember 3. Bulgáriában lévő Várnából szenzációs hírt hozott a táviró, mely Romancsuk ottani tanító családjánál történt. A tanító felesége ugyanis tegnap nagy uzsonát adott, melyre barátnejait hívta meg. Az uzsonánál felszolgáló szolgáló urnője ellen már régebb idő óta haraggal viseltetett s csak a kedvező alkalmat várta, hogy boszuját végrehajtja. Az uzsonát vélte erre a célra legkedvezőbbnek s a felszolgált kávét megmérgezte. Csakhogy a mérgezett kávéból az egész társaság ivott s így a bosszuszomjas szolgáló urnőjén kívül öt más nőt is megmérgezett. A kávétól, dacára a gyors segítségnek *mindannyian meghaltak.* A gyilkos szolgát azonnal elfogták.

A Transvaalból kiutasított magyarok.

Bécs, szeptember 3. Goluchovszky külügyminiszter erélyes hangon jegyzéket intézett az angol kormányhoz a Transvaalból kiutasított osztrák-magyar alattvalók ügyében. A külügyminiszter teljes kárpótlást követel a kiutasítottak részére.

A párisi orosz nagykövet visszahívása.

Páris, szeptember 3. A „Cibre Parole“ szerint Usiwoff herceg orosz nagykövetet nemsokára visszahívják állásáról. Helyét Giers pekingi követ foglalná el. — lap jelentése szerint a cár szeptember hó 18 án érkezik Párisba, Pétervárról már titkos rendőr érkezett ide a biztonsági szolgálat szervezésére.

Az öngyilkos főhadnagy.

Budapest, szeptember 3. A múlt hónap vége felé, a Gellérthegy oldalán, halva találták Atkari Imre volt honvédfőhadnagyot. Körülötte hányadék volt, a melyből arra következtettek, hogy megmérgezte. A boncolás kiderítette, hogy a volt főhadnagyot szívszélhűdés ölte meg. Holtteste még a bonczteremben van.

Bresci felesége.

Budapest, szept. 3. Rómából táviratozzák: „A „Tribuna“ jelenti New-Yorkból: Midőn Bresci felesége férje elítéléséről értesült, elájult. Midőn magához tért azt mondta: „Férjem oly jó ember volt!“ Bresciné azt hiszi, hogy férje nem fog sokáig élni. Leányuknak soha sem fogja megmondani atyja bűnét.

Tizenöt ember katasztrófája.

Budapest, szeptember 3. New Yorkból táviratozzák: A Philadelphia and Reading Railroad nevű vasuton tegnap egy kirándulással telt személyvonat a halfieldi állomásnál egy tehervonatba ütközött, a mely teljesen összezúzódott. *Tizenöt ember életét veszítette és mintegy negyven megsebesült.*

Kínai zavarok.

Páris, szeptember 3. Az itteni japán követség szerint a Pekingbe bevonult szövetséges haderő a következő: Japán: 6600 gyalogos, 220 lovas, 450 műszaki katona és 53 ágyu; orosz: 3309 gyalogos, 180 lovas és 22 ágyu; angol: 1832 gyalogos, 400 lovas és 13 ágyu; amerikai: 160 gyalogos, 150 tengerész, 75 lovas és 6 ágyu; francia: 400 tengerész 18 ágyuval.

Berlin, szeptember 3. Halleban a Sedánünnep alkalmával az iskolákban utalás történt a francia német fegyverbarátságra Kínában. A tanárok ezt az iskolaszék rendelkezésére tették.

Budapest, szeptember 3. Sanghái újságok írják, hogy Csing-Li-Ji a designált trónörökös gyámja Csingluban öngyilkos lett.

Bejelentett öngyilkosság.

Budapest, szept. 3. Farkas Ilona barthi születésű varróleány néhány nap előtt eltűnt szüleinek Ranolder-utca 33. szám alatti lakásáról. A 16 esztendőes leány tegnap egyik barátjának levelet írt, amelyben azt mondja, hogy öngyilkos lesz. Levelét így fejezi be: Mire e sorokat elolvastátok, már a hullámok összesimulnak holt testem felett. A rendőrség nyomozza az öngyilkosjelölt leányzót.

Párisból kiutasított olasz képviselő.

Marseille, szeptember 3. Morgari olasz képviselőt kiutasították, mert honfitársait sztrájkra bujtogatta.

Mihajleano gyilkosai.

Bukarest, szeptember 3. A hivatalos lap Mihajleano meggyilkolása ügyében hat bírói végzés közül, a melyek Szarafov Borist, Kovacsev Vladimirt, Davidovot, Ikonanovot, Trolevet és Burlakov Sándort mint büntársakat vizsgálóbíró elé idézi. Minthogy a nevezettek nincsenek a hatóságok hatalmában, in contumaciam fogják őket elítélni.

Kiszabadult kutató.

Páris, szeptember 3. A „Matin“ egy táviratot közöl, a mely Blanchet kutatót érkezett, a kit a nevezett lap Agrar kikutatására kiküldött és a mörök elfogtak. Blanchet azt táviratozza, hogy utitársával együtt kiszabadult a fogságból és St.-Louis felé tart.

A pestis.

Glasgow, szeptember 3. Egy fiatal asszony, a kinek lakása nem messze esik attól a helytől, a hol az első pestis esetek előfordultak, pestisben meghalt. A szomszédokat a kellemetlen büz tette figyelmessé, mire betörték a lakásba és az asszonyt halva találták ágyában, anyját pedig csaknem eszméletlenül a földön.

Budapesti tőzsde.

Szept. 3. Buza októberre 7.60. Buza áprilisre 8.02. Rozs októberre 7.48. Zab októberre 5.30. Tengeri szept. 6.10.

INGATLANOK FORGALMA.

Varga István és neje veszik Bartók György és nejének az 1761. számú budai földjét, 3600 koronáért.

Harsányi Sándor veszi Bihari Lászlónak a 997. sz. tjkvben foglalt ondódi földjét 11000 koronáért.

Iván Mihályné szül. Kias Zsuzsánna veszi Iván Mihálynak a 450. sz. tjkvben foglalt ingatlanát 500 koronáért.

Szoboszlai Sándor és neje veszi Deák Józsefné Szentpétery Erzsébetnek 960. sz. tjkvben foglalt házáat 16000 koronáért.

MULATTATÓ.

Ritkaság.

I. titkár: Képzeld, ma reggel minő ritka élvezetben részesített a principálisom neje: keze helyett ajkát nyujtotta csókra!

II. titkár (gunyosan): Bizony barátom, az ritkaság, különősea — vegyészeti szempontból!

A gyöngéd feleség.

A menyecske jelenti a férjének, hogy egy ur kíván vele beszélni.

— Ismered? — kérdi a férj.

— Bocsáss meg, kedvesem, de jó ideje nyugtalanit már a köhögésed. És még sem teszesz ellene semmit. Mi lesz velem, ha elveszitenélek.

És itt sirva fakad az asszonyka, majd nyakába borul az urának.

— Ne busulj, gyermekem, vigasztalja a férj. Náthától még nem hal meg az ember. De azért, ha megnyuztat... hadd jöjjön hát be az a doktor.

— Nem a doktor vár kint, édesem, hanem az... életbiztosítási ügynök.

A legritkább eset.

— Orvosi praxisomban még nem fordult elő olyan ritka eset, mint a mai...

— Meggyógyított valakit?...

Jó ajánlat.

Urnök: Őa azt mondja, hogy kitünő ajánlatai vannak.

Szobaleány: Ugy van, asszonyom. Ime, harminczkilencz bizonyítványom.

Urnök: És hány év óta szolgál?

Szobaleány: Két év óta, asszonyom.

CSARNOK.

A várrom tündére.

— Regény. —

Irta: THAN GYULA.

Irta: Than Gyula.

(Folytatás.)

Ujongva üdvözölték a társaság tagjai Bártai Elemért, a miért utját diadalmas eredménnyel tette meg.

— Tudják-e önök — folytatta hazug, megtévesztő szavát Bártai, — hogy az az asszony, aki a Bábolnayak várkastélyát évek hosszú során át jogatlanul bitorolta, ez alatt az idő alatt babonás rémmeseivel nagyszerű üzletet csinált. Egyik célját már elérte, a vagyon meg van.

— Meg van? — Mondták többen.

— Meg. És most a másik célját akarja elérni, hercegnőt szeretne teremteni a leányából.

— Ah!

— Hát Rimay, mit tudott meg Rimayról? — kérdezték kíváncsian a — hölgyek.

— A hogy ön utjára ment, ő is eltűnt — egészítették ki a hölgyek szavait a férfiak.

— Ez az, a mi történetemben a legérdekesebb — mond á ravasz szembunyorítás közt Bártai. — Rimay Andor, a mikor bátran átlépte a várrom küszöbét, egyszerre gyáva, meghunyászkodott lett. Meglátta a rom lakójának szép leányát és pillanat alatt halálisan bele szeretett.

— Ah! — hűledeztek különösen a hölgyek.

— Teljesítette kívánságukat. Pénzét lábaik elé rakta s megesküdt, hogy elhagyja ezt a környéket, mindenki előtt hallgatni fog a titokról, hogy ki és milyen körülmények között lakja a várromot...

— Nos és Rimay erre vállalkozott?

— Hogyne! A leány, akit a várrom tündérének neveznek, jutalmul neki ígérte a kezét.

— Ah! Ah! — sápadoztak a hölgyek. Hogyne, mikor egy kitünő párti volt veszendőben.

— Nos uraim, hölgyeim, most már tisztán látták önök, hogy mit kell nekünk tennünk. Mikor utra indultunk Rimay Andor édes atyja figyelmünkbe ajánlotta. Megigértük és most szavunkat be kell váltanunk. Nem engedhetjük, hogy Andort ilyen csábi-

tással tönkre tegyék. Azt a két hölgyet át kell adnunk az igazságos ítéletnek, Andort pedig tőlük megszabadítanunk!

— Ugy van! — zúgtak a hölgyek.

— Tudják önök, hogy ez egy kicsit nehéz lesz.

— Miért?

— Andor örülten szerelmes. Most mikor én a várromot elhagytam, megleste az engem kikísérő leányt s mikor azt hitte, hogy már távol vagyok, örült szerelmi valamásokkal vette körül. A leány tiltakozott Andor erre szenvedélyesen megölelte, magához szoritotta s erőszakosan megcsókolta.

— Ah!

— A leány segítségért sikoltott. Én visszafutottam. Amint Andor meglátott, magával, a közeli zuhatagba akarta rántani a leányt. Még idejében megakadályoztam. Nem azért, hogy a leányt megszabadítsam, de azért, hogy Andort, ami közös jó barátunkat megmentsem.

Lett erre nagy hurrázás! Gratulációkkal, éljenzéssel vették körül Bártait.

— Igazán derék, nemes ember ön!

(Folyt. köv.)

Most érkezett

Oriási választék férfi és női cipőkben egy frittól kezdve

legújabb divatu

gallérok 10 kr. Férfi ingek 75 kron tul. Férfi posztó és szalma

kalapok

50 krtól kezdve, több

mint 1000 drb valódi halcsontos rövid Miederek 60 krtól feljebb, napernyők. Női ingek és Blouzok, harisnyák, lábravalók, Sveiter és turista ingek minden elfogadható áron.

Székely Jenő és társánál.

Főtér, Hungária kávéház mellett.

Vasutasok és vagongyáriaknak 10% engedmény.

Pártoljuk a hazai ipart!

Első debreczeni
f é s ü g y á r
Kandia-utca 15. szám.

Ajánlja a legjobb ökör- és bivaly-szaruból készített fésűiből dusan berendezett raktárát a n. é. közönség szives megtekintését.

Készít továbbá minden szaruból előállítható tárgyakat a legjutányosabb árak mellett.

Ismételadónak megfelelő engedmény!

Ugyanitt egy a gépkezelésben teljesen jártas — magyar illetőségű szakember azonnal alkalmazást nyer.

Elsőrendű hazai szakerőktől!

Épület

mű lakatos és mű kovács.

Erdei József

Debreczen, Szent Anna utca 10. szám.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Szent Anna-utca 10. sz. a.

diszmű-lakatos és diszműkovács

műhelyt rendeztem be.

Külföldön tett hosszabb tapasztalataim folytán a legkényesebb munkákat is szakszerűen készítem. Legutóbb Berlinben működtem s az ottani disz-mű lakatoság és disz-mű kovácsolást teljesen elsajátítottam.

Elvállalok e szakmához tartozó munkákat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb és legkülönlegesebb munkáig. Épület-lakatos munkákat bármilyen kivitelben, takarékos tűzhelyek készítését, disz-mű lakatos munkákat rajz után stilszerűen, épületeknél előforduló s más kisebb-nagyobb javításokat, melyek szakszerűen és jutányos árban eszközöltnék.

Kérve a n. é. közönség b. pártfogását tisztelettel

Erdei József

Épület mű lakatos és mű kovács.

Gazdák, államférfiak

megegyeznek abban, hogy Magyarországon az állattenyésztés hanyatlik. Ennek oka kétségtelenül az utóbbi időben elharapódzott állatbetegségekből keresendő, a melyek ellen a gazdák eddig úgy szólnak nem tudtak védekezni. E tekintetben

kiszámíthatatlan jelentősége

van Somogyi Géza találmányának, az állatok emésztését elősegítő pornak mely fokozza az állatok ellenálló képességét **mindenféle betegségek** ellen és elősegíti a hizást.

Somogyi-

féle

állat-

táppor

A 13,652 számú szabadalmazott D. 46. sz. Iparengedélyvel ellátott Somogyi Géza-féle állatok emésztését elősegítő por 56,086 és 36,775 számú törvényes védjeggyel bír és a hivatalos vegyjelmzése kívül elsőrendű gazdaságok, állatorvosok, gazdasági iskolák, egész község által kipróbálva van, akik írják, hogy nemcsak sertések-nél, de mindenféle állatnál feltűnő bámulatos hatása, szóval teljesen biztos hatása por, kétszáz ezer ember használja. Elismeri és dicséri a por csodás hatását, étvágy emésztés, hizási szerül is kifejti magát a por használása. Minden háznál nélkülözhetetlen.

Elismerő levelek vannak még huszár és tüzér ezredektől is, kik a lovaknál is óriási eredménnyel alkalmazták, — egy csomag 18 kr. 1/4 kilós doboz 45 kr. 1/2 kilós doboz 90 kr.

Utasítás minden csomagban.

Kapható:

Geréby Fülöp Utódai

fűszerkereskedésében, a hol az elismerő levelek megtekinthetők.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Brázay Kálmán sósorszeszeredeti gyári árban kapható Deutsch Lajos fűszerkereskedőnél.

Olcsó Angol beretvák hajvágó gépek, ollók, zsebkések és mindennemű borotválkozási eszközök, fém szíjjak stb és szappanok és illatszerek beszerezhetők Márton Gyula férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett.

Iskolás leányok számára mindennemű kézimunka legjutányosabban kapható. Füstös testvéreknél Piacz u. 12.

Eladó egy jó karban levő nyomdai gyorssajtó, legnagyobb nyomófelület 61/90 cm, és egy használt simító-gép. Az árak igen jutányosak és azonnali készpénz fizetés követeltetik: Czim a kiadóhivatalban.

Neubauer János Stenczinger ház Bika szállodával szemben, ajánlja új javított ruganyos aczél odrony ágybetéteit s a meglazultakat át alakítja.

Czimbalom pedálos eladó Kut-utca 30 szám.

Tanulónak egy jó családból való fiú felvétetik Erdei József — épület mű lakatosnál Szent Anna-utca 10.

Teljes ellátásra két vagy három tanuló telvállaltatik Domb utca 13.

Szalom czimbalom teljesen új eladó Széchenyikert 49 sz.

Férfi szabó üzlet jóhírű mely 18 év óta áll fenn a főtérren más vállalat miatt kedvező feltételek mellett eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy kiszolgálónő felvétetik Füstös testvérek kézi munka üzletükben.

Üzlethelyiség Bika szálloda épületében azonnal kiadó. bővebbet Révész Zsigmondnál.

Révész Zsigmond czipő-, kalap és uri divatáru üzletét 1900. november hó 1-től a városi bérházban Mendelovits Lajos dohánytözsédje szomszédságába helyezi át. November 1-éig igen jutányosan lehet vásárolni a mostani helyiségben.

Friss sertés hús zsirnak való és háj naponta kapható: Somogyi Gyula hentesnél. Csapó-utca 4. sz.

Pataki Zseni kávécsarnokában új bérház épület, pontos kiszolgálás, naponta friss sütemény.

Biczikli jó karban levő 30 forintért eladó. Homokkert-u. 113.

HIRDETÉMÉNY.

10303
1900.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő alább elsorolt kaszálók az 1900 évi október hó 1-ső napjától kezdődőleg egy esetleg 3 évre nyilvános árverésen hasznosbérbe adatni fognak.

A kaszálók a következők:

I. Fancsikán.			
1. Tóth Elek-féle	15 hold	116 ö, "	kikiáltási ár 90 korona.
2. Gyökös Péter	19 "	109 "	" " 114 korona.
3. Krasznay-féle 1/3 része	9 "	349 "	" " 40 "
II. Paczon.			
4. Tolvajné féle	4 hold	428 ö, "	kikiáltási ár 30 korona.
5. Erdey Gábor-féle	2 "	366 "	" " 20 "
III. Bánkon			
6. Csáky Gergely féle	11 hold	568 ö, "	kikiáltási ár 100 korona.
7. Baik Szilágyi féle	14 "	820 "	" " 150 "
IV. Guthon.			
8. Csonka Károly-féle (Tiba)	14 hold	592 ö, "	kikiáltási ár 100 korona.
9. Barta Pálné féle	17 "	1077 "	" " 140 "
10. Burai Sándorné és Jeney Józsefné-féle	17 "	1268 "	" " 252 "
11. Csontos Ferencz féle	20 "	1268 "	" " 130 "
12. id Pozsonyi János-féle	27 "	422 "	" " 200 "
13. Czeglédi (Varga Mihály)-féle	61 "	1126 "	" " 300 "
14. Kocsis Istvánné féle	37 "	1147 "	" " 200 "
15. Székely Mihályné (Czégény) féle	27 "	498 "	" " 200 "
16. Tar Károly(Lukács Géza)	48 "	1349 "	" " 200 "
17. Kovács Sándorné (Teremi)	9 "	933 "	" " 62 "
18. Óri István (Kovácsi)	27 "	647 "	" " 100 "
19. Oláh János (Gulyás)	13 "	1112 "	" " 200 "
20. Kocsis András	6 "	171 "	" " 72 "
21. Nagy Sándor (Nagy Bálint)	36 "	812 "	" " 260 "
22. Kiss István-féle	11 "	237 "	" " 100 "
23. Varga Jánosné féle	33 "	611 "	" " 120 "
24. Hosszu parlag	5 "	559 "	" " 40 "
25. Hornyák József-féle	19 "	884 "	" " 160 "
26. Almási (Gáll) féle	10 "	137 "	" " 100 "
27. Bereczki Ferenczné-féle	19 "	96 "	" " 110 "
28. Erdei-f (Lőrő jegy alatt)	8 "	613 "	" " 50 "
29. Sipos János-féle	16 "	758 "	" " 90 "
30. Bagi hegy	17 "	1527 "	" " 100 "
31. Z. Szabó István féle	32 "	1303 "	" " 260 "
32. Dalmi Károly Tar Mihályné részben	14 "	873 "	" " 90 "
33. Lantos-féle (Büdös-kut)	15 "	327 "	" " 62 "
34. Kiss Jánosné (csiga) féle	1 "	1572 "	" " 80 "
35. Veremhegy	1 "	1572 "	" " 30 "
36. Mezei Péter-féle	39 "	333 "	" " 145 "
37. Kiss András-féle	11 "	1381 "	" " 120 "
38. Vezendi parlag részben			" " 80 "
39. Rózsa János f. (Szváro)	18 "	273 "	" " 100 "

Ezenkívül a kaszálók kimérése alkalmából visszamaradt 5 esetleg több holdas tisztás területek és ugyanezen alkalommal hasznosbérbe adatni fognak.

Az árverés

I., a Fancsika és Paczon levő kaszálókra 1900 szeptember hó 18-ik napján a nagycseri erdész laknál;

II., a Halápon és Bánkon levő kaszálókra 1900 év szeptember hó 19-ik napján a halap erdész laknál.

III. Guthon levő kaszálókra 1900 év szeptember hó 20-ik napján a guthi erdész laknál, mindenkor délelőtt 10 órakor fog megkezdetni és megtartatni.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalánál valamint az erdőmesteri hivatalnál megtekinthetők.

Árverelni szándékozók kötelesek a kiáltási ár 10%-át készpénzben, bانات pénzüli az árverelő bizottság előtt letenni.

Kelt Debreczen 1900 augusztus 23.

a városi tanács.

Legjobb és legolcsóbb czipők bevásárlási forrása

A legelőnyösebb vásárlás eszközölése céljából a tisztelt vevőkösönység érdekében áll czipő szükségletét

TOLNAY DÁNIEL

Debreczen, főtér főpostával szemben levő

Férfi-, Női és Gyermekek-czipő Nagyáruházából

beszerezni, hol óriási választékban szép formájú szolid elven készített tartós czipők oly meglepő olcsó árban kaphatók, mint a milyen bárhol sem nyújtható.

Legújabb divatu kalapok és nyakkendők, legjobb minőségű férfi ingek, harisnyák és egyéb uri divat cikkek bámulatos olcsó árban.

Legjobb és legolcsóbb czipők bevásárlási forrása.

A legjobb izlésnek megfelelő árak

Nagy rakár férfi és fiú czipőkhöz.